Défense „dirigée" ou Défense „tous azimuts"

✱ ✱ ✱ Het is niet geheel onbegrijpelijk, dat het artikel van de Chef van de Franse Generale Staf, Generaal Ailleret, in de „Revue de Défense Nationale" van december 1967 veel commentaar heeft uitgelokt. Commentaar, dat in het algemeen niet uitblonk door objectiviteit noch door welwillendheid.

Volgens Generaal Ailleret zou de verdediging van Frankrijk in de NAVO zijn toevertrouwd aan Amerikaanse generaals en zouden de Franse strijdkrachten worden gedegradeerd tot een soort „voetvolk" ten behoeve van het Amerikaanse leger. De strijdkrachten, „de Franse natie" zouden verwikkeld kunnen raken in een militair-politieke strategie die niet de instemming van de regering bezit. Van NAVO-bases in Frankrijk kunnen de geallieerden vrijelijk met hun machtsmiddelen opereren om politieke doeleinden te ondersteunen, die de instemming van de Franse regeringen niet bezitten.

De generaal betoogt, dat de vrees voor een Sovjet-agressie in West-Europa niet meer gerechtvaardigd „schijnt" en dat — ofschoon de theoretische mogelijkheid daartoe niet uitgesloten mag worden geacht — deze niet als een „voorkeursdreiging" dient te worden beschouwd.
De snelle ontwikkelingen in de wereldsituatie maken het huidige machtsevenwicht dermate instabiel, dat het onverantwoord lijkt de landsverdediging daarop te baseren, en zeker de plannen voor de toekomst. Hij wijst op de labiele situatie in Azië en Afrika, op de interne spanningen in Europa die onder een stilzwijgend akkoord zijn bevroren en de onzekerheid in de beteugeling van de kernwapenverspreiding. In een in beroering zijnde wereld kan men volgens hem met recht vrezen dat zich in de toekomst overal oorlogshaarden kunnen voordoen, die zich snel kunnen ontwikkelen tot een wereldoorlog.

Vroeger was afstand een hinderpaal voor verspreiding van oorlogen, thans, met de ballistische raketten, is van een dergelijke restrictie geen sprake meer. Tijd en afstand vormen geen bescherming meer om aan een dreiging te ontsnappen, een dreiging die van alle kanten kan komen opdagen.

Een alliantie a priori kan volgens Generaal Ailleret geen algemene garantie van veiligheid geven, omdat de oorzaak van een conflict niet is te voorzien, noch de krachtsverhoudingen, noch de machtsgreep van het ene land op het andere.

Hij komt dan tot de conclusie dat Frankrijk, gezien deze onzekerheden, zelfstandig de eventuele bedreiger zal moeten kunnen afschrikken. Daarvoor zijn voldoende hoeveelheden intercontinentale ballistische projectielen nodig. Daarom heeft de Franse natie behoefte aan een zelfstandige strijdmacht, onafhankelijk van het sterkste lid van een alliantie. Maar, vervolgt Generaal Ailleret, mocht een dergelijke afschrikkingsmacht niet sterk genoeg zijn om een oorlog tegen Frankrijk te verhinderen dan kunnen wij ons nog altijd aansluiten bij een bestaand bondgenootschap.

Hoe vormen wij nu een dergelijke strijdmacht? In de eerste plaats zou onze tegenwoordige nucleaire strijdmacht moeten worden omgevormd tot een thermonucleaire, intercontinentale strijdmacht, in staat in alle richtingen op te treden. Vervolgens dienen onze zee-, land- en luchtstrijdkrachten te worden uitgerust met kernwapens om daardoor eveneens in staat te zijn op te treden naar alle richtingen buiten onze grenzen. In de derde plaats van prioriteiten komen de territoriale troepen voor het voeren van gevechten binnen de landsgrenzen in gebieden, die zich het best lenen voor het bieden van weerstand.

Generaal Ailleret besluit als volgt. Met betrekking tot de veiligheid van ons land bestaat er voor de toekomst slechts één keuze uit twee mogelijkheden: óf zich bij voorbaat aansluiten bij een alliantie met als gevolgen:
— het verdwijnen van zelfstandige verdedigingsmiddelen;
— de mogelijkheid van het niet verdedigd worden van eigen grondgebied;
— het geleidelijk maar definitieve verlies van nationale onafhankelijkheid;
óf met eigen middelen een verdedigingssysteem opbouwen, tegen niemand in het bijzonder gericht, maar actief kunnende ageren in alle richtingen. Dit zal het door zijn afschrikkingsmacht

mogelijk moeten maken aan bepaalde oorlogen te ontkomen, dan wel onder de beste voorwaarden eraan deel te nemen, daarmede Frankrijk in staat stellende zelf over zijn lot te beslissen.
De tweede mogelijkheid is volgens hem de goede keuze.
In bovenstaand betoog zou de stelling van von Clausewitz, dat de oorlog een voortzetting is van de politiek, doch met andere middelen, in figuurlijke zin een bevestiging kunnen vinden. De politieke ideeën van President De Gaulle worden hier gerealiseerd in militaire machtsmiddelen.
Dat hierbij een éénzijdige oriëntering heeft plaatsgevonden en niet een beschouwing van het probleem „de tous azimuts" moge in een volgend artikel worden uiteengezet.

Nieuwe uitgave

American strategy, a new perspective, door U. Schwarz, 178 blz. Uitg.: W. Heinemann, Londen, 1967. Prijs: 42 sh.

Het Amerikaanse strategische inzicht werd in het verleden beheerst door de gedachte dat vrede en oorlog afzonderlijke zaken waren die gescheiden moesten worden gehouden. In deze gedachtengang werd oorlog gevoerd op basis van zuiver militaire overwegingen: in oorlogstijd moest het politieke gezag voor het militaire gezag abdiceren. Als gevolg hiervan was onvoorwaardelijke overgave een traditioneel Amerikaans oorlogsdoel. Twee wereldoorlogen en een koude oorlog waren nodig om deze opvatting te veranderen. De invloed van genoemde oorlogen en de aanvaarding door Amerika zelf de leidende wereldmacht te zijn, hebben van dit land een staat gemaakt waar politieke en militaire strategie nauw zijn verbonden. De deelneming aan de wereldgebeurtenissen en de snelle technologische ontwikkelingen dwongen voortdurend tot een aanpassing van het Amerikaanse denken. Wetenschap en industrie werkten nauw samen met de politieke en militaire autoriteiten bij het bepalen van de strategie. De vroegere strategie van „alles of niets" heeft plaatsgemaakt voor een scala van mogelijke wijzen van optreden. Voor vele Europeanen was deze ontwikkeling niet duidelijk en vond zij te snel plaats. Schr. meent dat Europa is achtergebleven bij het Amerikaanse strategische denken, alhoewel schrijvers als Liddell Hart, Aron, Beaufre, Gallois en instituten als het Royal United Services Institution en het Institute for Strategic Studies met ere worden genoemd. De auteur pleit voor een bundeling op dit gebied in een Atlantische gemeenschap. Schwarz, die 23 jaar redacteur buitenland is geweest van de „Neue Zürcher Zeitung" en vele artikelen schreef over strategie, is erin geslaagd op heldere en korte, maar wat generaliserende wijze de ontwikkelingen van het Amerikaanse strategische denken te schetsen, te analyseren en te evalueren.

A. C. de J.